

SLOVENSKÁ
LEKÁRNICKÁ
KOMORA

Odborný seminár a workshop:
Štandardný postup pre výkon prevencie
kardiovaskulárnych ochorení v podmienkach verejných lekární

Farmaceutická starostlivosť u liečených pacientov s KVO

PharmDr. Peter Matejka, PhD.

Farmaceutická starostlivosť

- Koncept pharmaceutical care v 90. rokoch 20. storočia
- **Výraznejšia orientácia pozornosti farmaceuta na dosiahnuté terapeutické výsledky a kvalitu života pacienta**
- „Pharmaceutical Care“ (PHC) – Farmaceutická starostlivosť (systematické liekové poradenstvo),
- Postoj WHO (Resolution WHA 47.12) – výzva rozvíjať koncept PHC ako spôsob:
  - podpory racionálneho používania liekov
  - aktívneho participovania pri podpore zdravia
  - prevencie výskytu ochorení

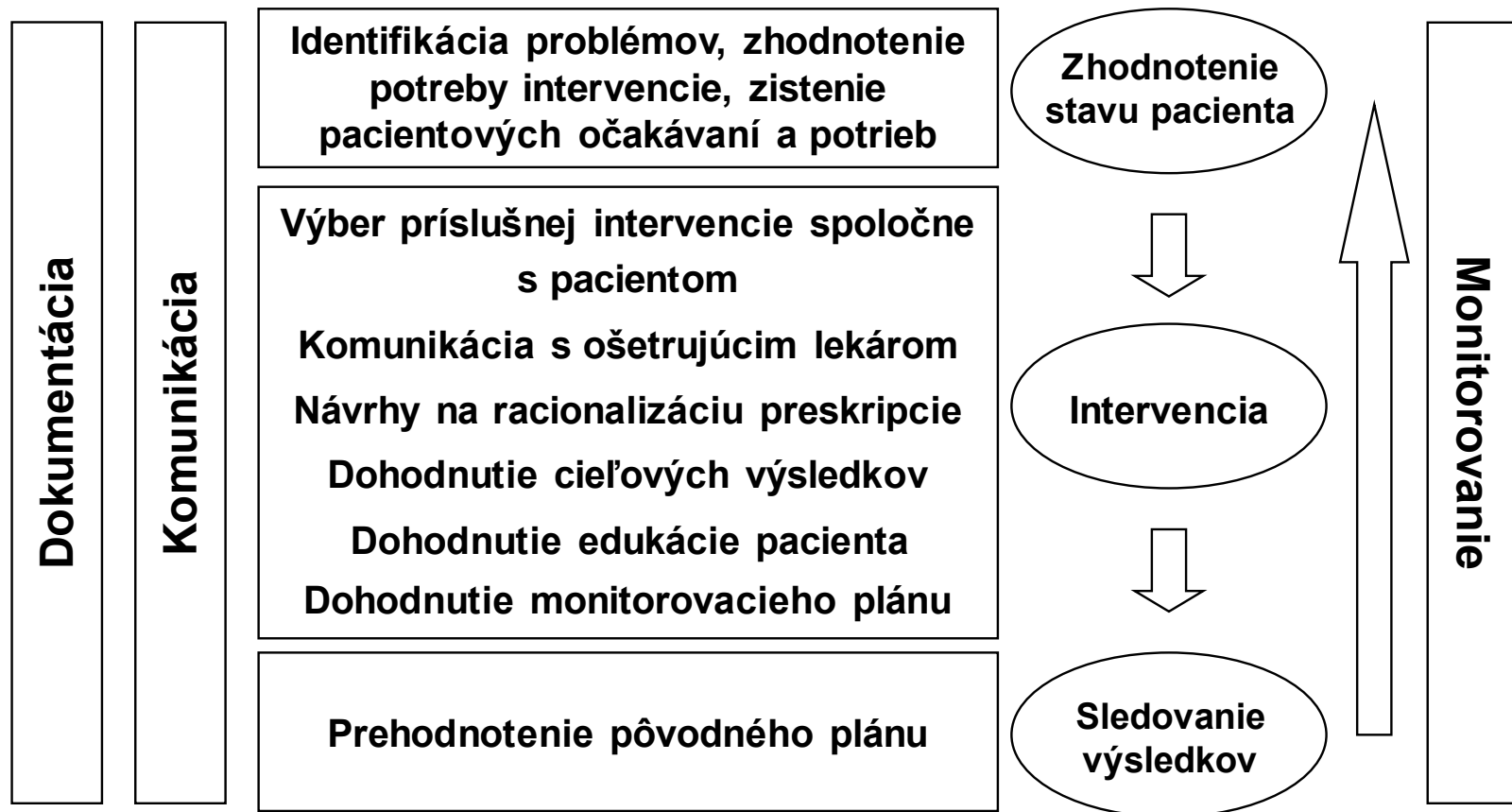

Farmaceutická starostlivosť

- "zodpovedné sledovanie terapie s cieľom dosiahnuť terapeutické výsledky zlepšujúce kvalitu života pacienta" (Hepler a Strand, 1990).
- Pharmaceutical care je štruktúrovaná intenzívna snaha lekárniaka o dosiahnutie optimálnej farmakoterapie, v rámci ktorej je primárnym záujmom pacient a jeho stav. Cieľom tejto snahy je pritom dosiahnutie optimálnej, so zdravím súvisiacej kvality života“ (van Mil a Tromp, 1993).
- „Pharmaceutical care je služba, v rámci ktorej sa systematicky a kontinuálne monitoruje klinický a psychosociálny účinok farmakologickej liečby“(Munroe, 1998).
- „Pharmaceutical care je starostlivosť orientovaná na pacienta, v rámci ktorej zdravotník berie na seba zodpovednosť za riešenie potrieb pacienta súvisiacich z farmakoterapiou pričom zodpovedá aj za dodržiavanie toho záväzku“ (Cipole a kol., 2004).

Proces farmaceutickej starostlivosti

(Tromp 1999)

Farmakoterapeutické problémy

- *"Farmakoterapeutický problém je nežiaduca skúsenosť pacienta, ktorá súvisí s farmakoterapiou a ktorá aktuálne alebo potenciálne narúša žiadaný výsledok farmakoterapie"* (Hepler a Strand, 1990).
- *„Farmakoterapeutický problém je udalosť alebo okolnosť súvisiaca s farmakoterapiou a ktorá aktuálne alebo potenciálne interferuje s dosiahnutím žiaducich výsledkov liečby“* (PCNE Classification V9.1, 2020)

Farmakoterapeutické problémy (PCNE)

- Problém na úrovni účinnosti *(aj potenciálny)*
  - *Liek vôbec neúčinkuje aj napriek správne mu užívaniu*
  - *Účinok lieku nie je dostatočný*
  - *Existujú symptómy alebo indikácie, ktoré nie sú liečené*
- Problém na úrovni bezpečnosti *(aj potenciálny)*
  - *Aktuálne alebo potenciálne nežiaduce účinky*
- Iný problém
  - *Nepotrebná liečba*

Liečení pacienti v prevencii KVO

- Pacienti v rámci **primárnej** prevencie (RF bez ASKVO)
  - *Liečení na hypertenziu (HT; Dg. I10)*
  - *Liečení na dyslipidémiu (DLP; Dg. E78 vrátane FH)*
  - *Liečení na diabetes mellitus (DM; Dg. E10 – E14),*
  - *Liečení na chronické zlyhanie obličiek (CHZO; najmä Dg. N18)*

Cieľ: predísť/oddialiť vznik ASKVO

1. **Zdravá = normálna životospráva**
2. Bezpečná a účinná farmakoterapia ako doplnok životosprávy

Liečenie pacienti v prevencii KVO

- Pacienti v rámci **sekundárnej** prevencie (Dg. ASKVO)
  - *Ateroskleróza (AS; Dg. I70),*
  - *Angina pectoris (AP; Dg.I20),*
  - *Ischemická choroba srdca a infarkt myokardu (ICHs, IM; Dg. I20 - I25)*
  - *Ischemická choroba dolných končatín (ICHDK; Dg.I73);*
  - *Cievna mozgová príhoda resp. mozgový infarkt/porážka (CMP; Dg.I63 a I64)*

Cieľ: zastaviť/spomaliť progresiu ASKVO

1. **Zdravá = normálna životospráva**
2. Bezpečná a účinná farmakoterapia ako doplnok životosprávy

Farmaceutická starostlivosť pri KVO

- Edukácia a motivácia v oblasti zdravej životosprávy
  - Sledovanie účinnosti nastavenej liečby
    - Fyzikálne a biochemické vyšetrenia – výsledky meraní
    - Dosahuje pacient cieľové hodnoty TK, lipidov, a ďalších parametrov?
-
- Detekcia FTP, identifikácia príčin, navrhnutie riešenia, monitorovanie = FS
  - Podpora odporúčaní lekára v oblasti životosprávy a užívania liekov

Farmaceutická starostlivosť pri KVO

- Sledovanie bezpečnosti nastavenej liečby
    - Fyzikálne a biochemické vyšetrenia – konzultácia o užívaní liekov
    - Konzultácia o prípadných nežiaducich účinkoch
    - Sledovanie potenciálnych liekových interakcií a ich citlivá interpretácia
-
- Detekcia FTP, identifikácia príčin, navrhnutie riešenia, monitorovanie = FS

Farmaceutická starostlivosť pri KVO

- Spolupráca s lekárom pri riešení potenciálneho/manifestného FTP
  - Informovanie lekára (Správa farmaceuta)
  - Odporúčanie lekára farmaceutovi pre manažment pacienta v lekárni
  - Konzultácia s lekárom
  - Poskytnutie odporúčaní lekárovi napríklad na úrovni potenciálny liekových interakcií

ZÁVER

- Farmaceutická starostlivosť je stále trendom vo vzdelávaní farmaceutov a v poskytovaní zdravotnej starostlivosti.
- Úlohou farmaceuta nie je nahrádzať prácu lekára ale byť jeho partnerom a rovnako ako byť partnerom pacienta.
- Výbornou príležitosťou pre rozvoj farmaceutickej starostlivosti je poskytovanie vyšetrení v lekárňach.
- Samotné vyšetrenia nie sú cieľom ale prostriedkom vytvárajúcim priestor pre sledovanie účinnosti a bezpečnosti liečby v rámci farmaceutickej starostlivosti a zvyšovania odborného a zdravotného rozmeru práce farmaceuta.

Ďakujem za pozornosť

